

Archives, 29, 111(2004)

Ovaj broj časopisa *Archives* donosi pet članaka i niz kraćih prikaza. Prvi po redu jest članak Roberta Anthonyja Beddarda s Oriel Collegea u Oxfordu čiji se znanstveni interes ponajprije odnosi na proučavanje engleske politike tijekom XVII. st. te odnosa između Engleske u doba Stuarta i Rima. Članak nosi naslov *Izvori Anthonyja Wooda za »Život Nicholasa Hilla«*. Predmet je autorova zanimanja opis života engleskog filozofa, pjesnika, astrologa, alkemičara i pionira atomistike, Nicholasa Hilla, u djelu A. Wooda, engleskog antikvara iz XVII. st., autora *Athenae Oxonienses*, svojevrsnoga biografskog leksikona biskupa i pisaca koji su se školovali u Oxfordu u razdoblju 1500-1690. Autor je bio potaknut i radom o N. Hillu koji je 1987. napisao Hugh Trevor-Roper te se na njega i poziva. Beddardov članak koncipiran je kronološki, prateći Hilla od njegova dolaska u Oxford pa sve do smrti. Najveći se dio članka odnosi na razdoblje nakon Hillova odlaska sa Sveučilišta, budući da je ono manjkavo izvorima. Autor, stoga, opisuje poteškoće na koje je Wood nailazio pišući biografsku natuknicu o Hillu, konzultirajući svoje suvremenike o eventualnim saznanjima o njegovu životu. Na kraju članka, autor donosi pismo Obadiaha Walkera Woodu iz 1690. koje se čuva se u Knjižnici Bodleiana u Oxfordu. Beddard se odlučio za objavljivanje tog pisma, jer donosi drugačije podatke o svršetku Hillova života od onih koje navodi Wood.

Autor je sljedećeg članka William Gibson sa sveučilišta Oxford Brookes. Njegovo je središnje područje istraživanja vjerska i društvena povijest Engleske u XVII. i XVIII. st. U članku naslovljenom *Benjamin Hoadley, mit i arhiv* obrađuje problematiku izvora za proučavanje života i stavova anglikanskog biskupa iz XVIII. st. u Winchesteru, poznatog po kontroverznim teološkim istupima. Rad započinje analizom dosadašnjih radova koji su se bavili njegovim životom te isticanjem pogrešnih zaključaka koje su ti radovi iznijeli. Kako ističe autor, dosadašnji su radovi većinom donosili neobjektivnu sliku o biskupovim stavovima i životu. Kao izgovor za takav *neprofesionalni* pristup, autor navodi manjak arhivskih izvora, jer je Hoadley uništavao svoju korespondenciju i nije vodio bilješke (kao razlog, Gibson navodi njegovo osobito pamćenje), čime je posao istraživanja njegova života prilično otežan. Međutim, donijevši u ovom članku pregled izvora, Gibson je naveo neke osobne spise koji biskupa oslikavaju u nešto drugačijem svjetlu. Tako je citirao jedno pismo upućeno Charlotte Clayton kao primjer izvora za objektivno proučavanje Hoadleyevih stavova.

Jeremy Black autor je članka *Ponovno razmatranje britanske vanjske politike sredinom XVII. stoljeća*. Black smatra kako je u posljednje vrijeme smanjeno zanimanje za proučavanje međunarodnih odnosa u XVIII. st., posebno iz engleske perspektive. Toj činjenici suprotstavlja činjenicu bogatstva arhivskih izvora za to razdoblje, skrećući pažnju na privatne spise državnog tajnika Thomasa, vojvode od Newcastlea, državnog ministra Roberta, grofa od Holdernessa, te kancelara Filipa, grofa od Hardwickea koji se čuvaju u javnim ustanovama, kao što su Public Record Office, Britanska knjižnica te još neke. Analizirajući spomenuto gradivo, autor iznosi nove spoznaje o sukobima mišljenja između pojedinih službenika Kraljevstva te njihove veze s diplomatima drugih europskih država. Na kraju, skreće pažnju i na druge europske arhive, važne za ovu problematiku (poput danskog i dresdenskog) koji su još u većoj mjeri ostali neistraženi.

Središnji je članak u ovom broju i opsegom najveći. To je članak Reeda Browninga *Prikaz urednika – Jeremy Black*, a bavi se znanstvenim opusom Jeremyja Blacka, inače počasnog urednika časopisa *Archives*. Nakon kraćeg uvoda koji sadrži uobičajene biografske podatke (datum rođenja, školovanje i sl.), Browning iznosi znanstvene postavke Blackovih istraživanja, koje se temelje na pretpostavci kako su svi ljudi slobodni u svojem djelovanju. Iz takve pretpostavke Brown izvodi četiri posljedice. Nadalje, Brown analizira Blackove metode

rada. Posljedica su tih dvaju čimbenika (Blackove pretpostavke i metode) Blackovi prinosi historiografiji na tri područja: Britanija u osamnaestom stoljeću, ratovanje te povezanost unutarnjih i vanjskih poslova. Svako od ta tri područja Brown opisuje u zasebnim poglavljima, postavivši prethodno sljedeća pitanja: kakva je bila britanska politika u XVIII. stoljeću; kako se najbolje može razumjeti tijek povijesti vojnih aktivnosti te kakav je odnos između unutarnjih i vanjskih poslova. Izdvojivši ova tri pitanja kao središnje područje Blackova zanimanja, autor se osvrće i na ostala područja koja je Black dotaknuo, kao što su kartografija i novine. U posljednjem poglavlju, autor navodi Blackove dosege, spominjući i njegov petnaestogodišnji rad kao urednika časopisa *Archives*.

Posljednji članak postao je »stalna rubrika« u časopisu, a to su *Novi radovi iz lokalne povijesti i arhivi (2002-2004)* autora Williama Gibsona. Autor ističe kako se u posljednje vrijeme pojavio trend proučavanja sveučilišnih arhiva i posebnih zbirki koje ti arhivi čuvaju te donosi prikaz tridesetak članaka iz časopisa koje su mahom objavila lokalna povijesna društva. Ovisno o časopisu, autor ponekad daje prikaz samo jednog članka, a ponekad kratke opise svih članaka. Zajedničko je obilježje svih prikazanih članaka skretanje pažnje na arhivsko gradivo koje je korišteno pri njihovom pisanju.

U posljednjoj cjelini, pod nazivom *Prikazi*, prikazano je tridesetak knjiga. Prikaze je napisala nekolicina suradnika časopisa *Archives*, a obrađena su arhivistička i historiografska djela, među ostalim i četvrto izdanje vodiča kroz arhivske izvore Velike Britanije (*British Archives*), objavljeno 1992.

Umjesto zaključka, možemo reći kako je ovaj broj časopisa *Archives* nešto drugačiji od onih na koje smo navikli. Tomu je svakako razlog članak o Jeremyju Blacku koji možda više pripada u kategoriju metodologije historiografije, nego arhivistici. S druge pak strane, prva su tri članka samo na prvi pogled historiografska. Njihov je primaran cilj bio, pretpostavljam, pokazati važnost korištenja arhivskoga gradiva u donošenju ispravnih zaključaka (kao u slučaju biskupa Hoadleyja) i potaknuti znanstvenu javnost na nova istraživanja (pitanja vanjske politike kroz privatnu korespondenciju diplomata).

Ladislav Dobrica